

Wissing B.V.
De heer P. Kalsbeek
Postbus 37
2990 AA Barendrecht

Datum : 6 maart 2017
Ons kenmerk : 1512H817/DBI/rap1
Contactpersoon : De heer D.D.C.A. Bijl

Betreft : Flora en faunaonderzoek bestemmingsplan Vogelaar Vredenhof,
Krabbendijke, Gemeente Reimerswaal.

Geachte heer Kalsbeek,

Hierbij ontvangt u per briefrapportage de bevindingen van het door ons uitgevoerde flora- en faunaonderzoek voor het bestemmingsplan Vogelaar Vredenhof, Krabbendijke, Gemeente Reimerswaal. Het plangebied is onderzocht en beoordeeld op de aanwezigheid van en betekenis voor door de Wet Natuurbescherming beschermde plant- en diersoorten.

Deze briefrapportage opent met een korte omschrijving van het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling. Aansluitend volgt een beknopte samenvatting van de Wet Natuurbescherming en een bespreking van de onderzoeksmethode. Vervolgens wordt ingegaan op de resultaten van het onderzoek. Afsluitend is geconcludeerd op welke wijze omgegaan moet worden met de mogelijk voorkomende beschermde soorten.

NOORDWIJK (hoofdkantoor)

's-Gravendijkseweg 37
Postbus 126
2200 AC Noordwijk

T 071 - 402 85 86
info@idds.nl
www.idds.nl

VEENENDAAL

T 0318 - 69 00 22

BREDA

T 076 - 548 66 20

HOOGVEEN

T 0528 - 72 22 29

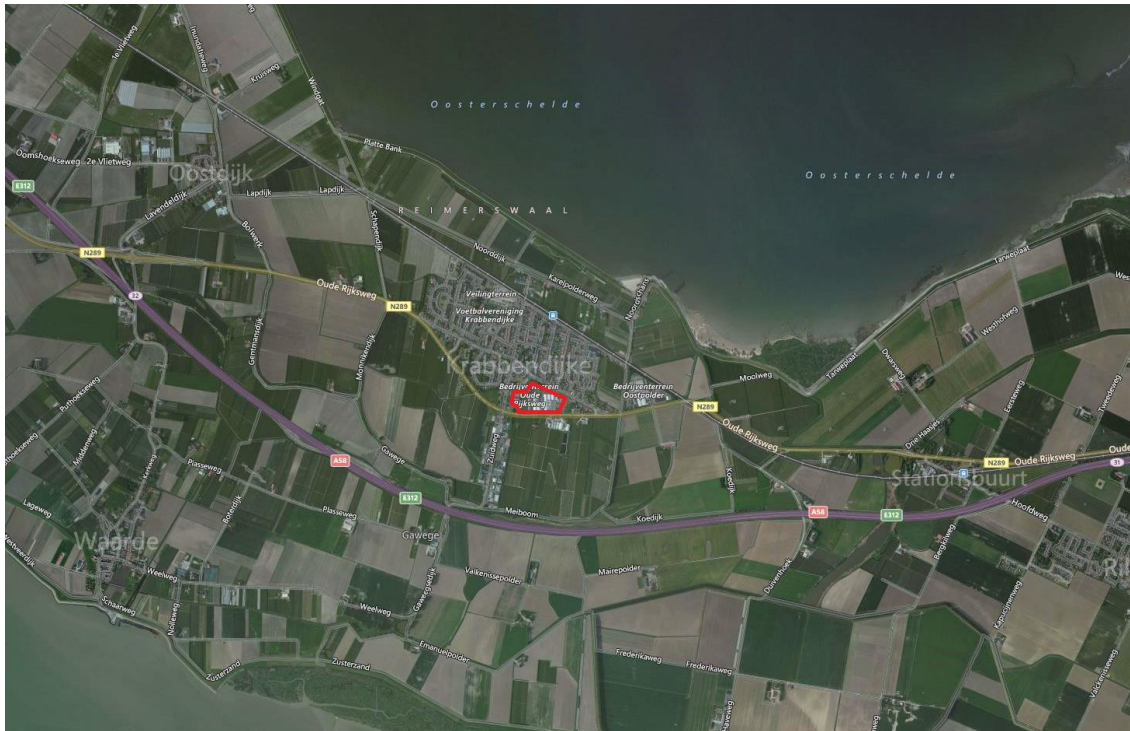
SEVENUM

T 077 - 467 05 86

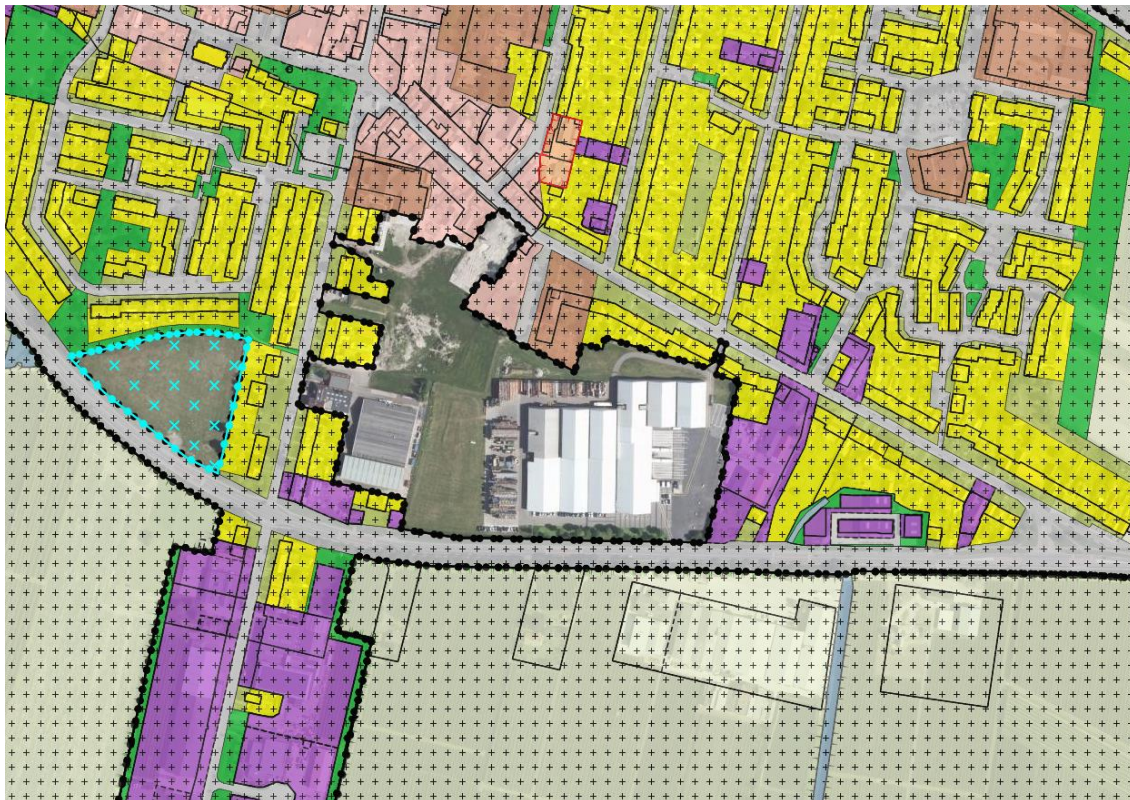
www.idds.nl

Ligging plangebied

Het plangebied is gesitueerd in Krabbendijke, Gemeente Reimerswaal.

Globale afkadering plangebied. Bron: bingmaps.com

Exakte plangebied op luchtfoto. Bron: ruimtelijkeplannen.nl

Voorgenomen ontwikkelingen

De voorgenomen plannen behelzen uitbreiding van de firma Vogelaar op delen van het braakliggende terrein van het plangebied. De huidige bebouwing in het gebied blijft bestaan.

Kenmerken plangebied

Het plangebied bestaat grotendeels uit grasland en ruigteterrein. Op de grens van het plangebied, achter de kerk, staan bomen. Een elzenhaag ligt op het plangebied en schermt de Oude Rijksweg af. De gebouwen van CF Techniek en Vogelaar behoren eveneens tot het plangebied.

Impressie plangebied. VLNR: Entree Vogelaar, grasland achter Vogelaar, elzen, braakliggend terrein.

De Wet Natuurbescherming

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV en V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 – 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 – 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing).

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Onder de nieuwe Wet natuurbescherming kan ook weer gebruik gemaakt worden van een gedragscode in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting (art. 3.31). Een door de Minister van EZ goedgekeurde gedragscode geeft vrijstelling voor de verboden bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid (soorten Vogelrichtlijn), 3.5, 3.6 tweede lid (soorten Habitatrichtlijn), of 3.10, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid, geldende verplichting tot melding (andere beschermde soorten). Deze op te stellen gedragscodes zijn (in tegenstelling tot de Flora- en faunawet) toe te passen op alle plant- en diersoorten die middels de drie categorieën onder de Wet natuurbescherming beschermd worden. Verschil is dat de gedragscodes voor ruimtelijke ontwikkeling of inrichting straks meer dan nu betrekking kunnen hebben op vogels.

Verordening Wet natuurbescherming Zeeland 2017

Deze verordening geldt voor de uitvoering van de wet natuurbescherming in Zeeland.

Artikel 6.4 vrijstelling ruimtelijke inrichting of ontwikkeling, bestendig beheer of onderhoud

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 3.10, eerste lid, van de wet gelden de in dat lid opgenomen verboden niet voor de soorten, genoemd in bijlage IV bij deze verordening, mits het gaat om handelingen die worden verricht in verband met:

a. de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

(voor b t/m d en lid 2 en 3 zie verordening, hier niet van toepassing)

soorten bijlage IV:

Aardmuis, Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Gewone bosspitsmuis, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn, Ondergrondse woelmuis, Ree, Rosse woelmuis, Tweekleurige bosspitsmuis, Veldmuis, Vos, Wezel, Woelrat, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Meerkikker en Middelste groene kikker.

Bovenstaande soorten zijn derhalve niet beschermd bij de voorgenomen werkzaamheden, wel geldt de zorgplicht.

Werkwijze

Het flora- en faunaonderzoek bestaat uit twee onderdelen.

Eenzijds is een bronnen- en literatuurstudie uitgevoerd. Dit omvat een beknopte bureaustudie, waarbij kaarten zijn geraadpleegd (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de reeds bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio zijn geraadpleegd.

Voor het raadplegen van verspreidingsgegevens is gebruik gemaakt van de gegevens van waarneming.nl en soortverspreidingsatlassen. Een overzicht van de gebruikte literatuur is opgenomen in de literatuurlijst, die is opgenomen in de bijlage van deze brie rapportage. Op basis van de kenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, is beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn.

Anderzijds is een biotooptoets uitgevoerd. Dit betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied.

Onderzoekresultaten

De resultaten van zowel de bronnen- en literatuurstudie als de biotooptoets worden hieronder weergegeven. In het bronnen- en literatuuronderzoek zijn het plangebied en het omliggende gebied in een straal van ongeveer 1,5 kilometer onderzocht. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied.

BRONNEN- EN LITERATUURONDERZOEK

Bij deze toetsing is alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming (o.a. Habitatrichtlijn bijlage IV) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming. Algemene soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet Natuurbescherming. Soorten als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de wet en artikel 6.4, eerste lid, van de verordening wet natuurbescherming Zeeland zijn eveneens vrijgesteld. Wel geldt de zorgplicht ex artikel 1.11.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Op waarneming.nl en telmee.nl zijn de waarnemingen van de afgelopen drie jaar gecheckt van kilometerhokken 66,382 en 66,383.

Vleermuizen

Het plangebied kent opstallen gebouwbezonende soorten kunnen derhalve worden verwacht. Voor zover bomen worden gekapt dient er rekening gehouden te worden met vleermuizen die in hopen van bomen kunnen verblijven.

De meest voorkomende gebouwbezonende vleermuissoort is de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Andere soorten die vaak of regelmatig in stedelijk gebied in gebouwen verblijven en in Zeeland voorkomen, zijn de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*). Verschillende ruimten in gebouwen kunnen door vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaatsen. Dit gebruik is afhankelijk van de tijd van het jaar, de (buiten)temperatuur en de functie van de verblijfplaats. De kraamperiode (half mei tot half juli) is een gevoelige periode voor vleermuizen, want dan zitten grote groepen vrouwtjes met hun jongen bij elkaar in de kraamverblijfplaatsen. De gewone dwergvleermuis gebruikt bijvoorbeeld spouwmuren en de ruimten onder daken van woningen als kraamverblijfplaatsen. Daarnaast gebruiken kleinere groepen vleermuizen en losse mannetjes deze ruimten jaarrond als winter-, paar- en tussenverblijfplaats.

Franjestaart, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zijn boombewonende soorten. Zomerverblijven bevinden zich vaak in (oude) bomen met holten, behalve de franjestaart en ruige dwergvleermuis, deze hebben verblijven in zowel bomen als gebouwen. Winterslaap vindt plaats in koele, vochtige en vorstvrije gebouwen. Twee van deze soorten vleermuizen die in het plangebied kunnen voorkomen (rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis) overwinteren in Nederland in holle bomen (b.v. spechtengaten). In aantallen zijn ze heel klein. De meeste vleermuizen hebben in de winter een minimale omgevingstemperatuur nodig van 6 graden Celcius.

Er zijn op telmee.nl en waarneming.nl geen waarnemingen bekend over de afgelopen negen jaar van vleermuizen in de omgeving van het plangebied.

Grondgebonden zoogdieren

Konijn, egel, vos, verschillende soorten muizen, hermelijn, wezel, en haas zouden van het plangebied gebruik kunnen maken. Er zijn waarnemingen van al deze soorten bekend.

Vaatplanten

Van de beschermde soorten in de Wet Natuurbescherming zijn volgens de verspreiding- en biotoopgegevens geen soorten te verwachten in het plangebied.

Vogels

Op waarneming.nl staan vele waarnemingen van vogels in het kilometerhokken. De jaarrond beschermde soorten slechtvalk, ekster, huismus, ringmus, gierzwaluw, buizerd, torenvalk, sperwer, grote bonte specht en pioniersoort oeverzwaluw zijn alle waargenomen.

Amfibieën en reptielen

In de omgeving van het plangebied komen volgens de verspreidingsgegevens geen beschermde reptielen en amfibieën voor.

Overige beschermde soorten

De verschillende soorten libellen, vlinders, insecten en overige ongewervelde die vermeld worden in de Wet Natuurbescherming zijn afhankelijk van een andere habitat dan grasland en ruigteterrein en worden niet verwacht aanwezig te zijn in het plangebied. Meldingen van deze soorten in (de omgeving van) het plangebied zijn er niet. Vissen zijn niet onderzocht, omdat watergangen ontbreken in het plangebied.

BIOTOOPTOETS

De biotooptoets is door een ecooloog uitgevoerd op 3 maart 2017. Het onderzoek vond plaats in de middag bij windkracht 3, zware bewolking en circa 7 graden.

Tijdens het veldbezoek is het plangebied onderzocht op het voorkomen van krachtens de Wet Natuurbescherming beschermde soorten en zijn gebiedskenmerken beoordeeld die het voorkomen van deze soorten mogelijk maken.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek is nauwkeurig gezocht, op zicht en met verrekijker, naar holtes, ingerotte boomdelen, ingescheurde takken en loshangend schors. Enkele van deze mogelijke verblijfplaatsen zijn gevonden in de elzenhaag op het terrein van Vogelaar. De bomenrij in het plangebied staat in verbinding met andere lijnelementen in het landschap en kan als zodanig gebruikt worden als migratie- / foerageroute.

De gebouwen in het plangebied zijn vanwege bouwtechnische aard niet interessant voor vleermuizen. Uitzondering hierop vormen de stenen gebouwen van CF Techniek. Deze panden zijn onderzocht op eventuele invliegopeningen, welke niet zijn gevonden.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. Geconstateerd is dat het gebied geschikt is voor konijn, haas, wezel en verschillende soorten muizen. Over het gehele terrein zijn molshopen gevonden. Andere zoogdieren of sporen van zoogdieren, waaronder wissels, zijn niet aangetroffen.

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten binnen het plangebied gedaan. Geconstateerd is dat het biotoop hiervoor ongeschikt is.

Vogels

De gaten in de elzenhaag zijn voor vogels als koolmees en pimpelmees interessant om in te broeden. Koolmees, pimpelmees, roodborst, vink, merel en sperwer zijn tijdens het veldbezoek waargenomen. De sperwer vloog op uit het plangebied naar het groen achter de kerk. Het nest van de sperwer is niet gevonden, maar vermoedelijk broedt hij ergens in of nabij het dorp. De sperwer jaagt in tuinen en groen op zijn prooi, dit in tegenstelling tot torenvalk die open vlaktes, zoals het plangebied, gebruikt.

Sperwer - *Accipiter nisus* (♂ adult winterkleed)
2016-01-21 Krabbendijke - dorp e.o. © Gerard Maas

< 1 / 1 > X

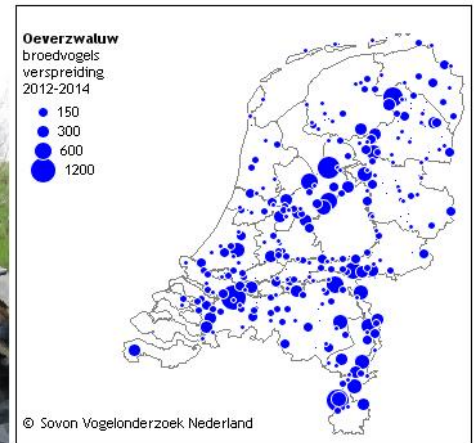

Foto van sperwer in een tuin in Krabbendijke en het groen waarin sperwer is waargenomen.

Op het terrein van Vogelaar bevinden zich drie zandhopen. Ondanks dat de oeverwal volgens de verspreidingskaarten niet gebroed heeft in Krabbendijke zijn de zandhopen, omdat het een pioniersoort is, gecontroleerd op voormalige nesten. Deze zijn niet aangetroffen en worden gezien de verspreidingskaarten niet verwacht.

Zandhopen op terrein Vogelaar en verspreidingskaart oeverwal (bron: Sovon).

Er zijn geen nesten van jaarrond beschermde soorten aangetroffen in of grenzend aan het plangebied.

Amfibieën

Het plangebied is bijzonder drassig en kent vele plassen, welke bij droog weer op zullen drogen en hierdoor geen geschikt voortplantingswater zijn. In de nabijheid van het plangebied ligt eveneens geen geschikt voortplantingswater. De verwachting op basis van verspreidingsgegevens en biotoop is dat het plangebied niet interessant is voor amfibieën.

Overige beschermde soorten

Geconstateerd is dat het biotoop ongeschikt is voor de beschermde soorten van deze soortgroepen uit de Wet Natuurbescherming. Dit omdat er geen poeltjes aanwezig zijn waarin libellen eieren kunnen leggen en waardplanten en biotoop van vlinders ontbreken. Voor vissen en mollusken is het plangebied niet relevant, water ontbreekt.

TOETSING AAN DE NATUURWETGEVING

Beoordeling effecten geplande ingreep op beschermde soorten

Onderstaand worden de geplande ontwikkelingen in het plangebied en hun invloed op de vastgestelde soorten getoetst aan de Wet Natuurbescherming.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat voor holtebewonende vleermuizen het gebied geschikt is. Eveneens zouden de bomen langs de Oude Rijksweg deel uit kunnen maken van een lijnelement. De opstallen in het plangebied zijn vanwege hun bouw niet geschikt voor vleermuizen.

Uit de afgelopen negen jaar zijn volgens de Nationale Databank Flora en Fauna (telmee.nl) geen waarnemingen bekend van vleermuizen uit het plangebied. De kans dat vleermuizen gebruik maken van het gebied, gebruik maken van het lijnelement of aanwezig zijn in de elzenhaag is daarom nihil. Nader onderzoek naar vleermuizen wordt naar aanleiding van het bovenstaande niet nodig geacht.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Sporen of verblijfplaatsen de mol zijn wel aangetroffen. Voor de mol, en voor onverwacht aanwezige zoogdieren tijdens de werkzaamheden, geldt de zorgplicht. Hieraan kan worden voldaan door mollen te verjagen / vangen uit de hollen en te verplaatsen.

Vogels

Er zijn geen nesten gevonden van jaarrond beschermde vogels. Het is mogelijk dat sperwer broedt in de nabijheid van het plangebied. Indien het groen rondom het plangebied blijft bestaan zal de sperwer niet significant inleveren op foerageergebied. Bovendien blijft in de omgeving voldoende foerageergelegenheid over.

Bij de voorgenomen plannen moet verstoring van broedvogels (al dan niet beschermd) voorkomen worden. Voor het broedseizoen geldt geen standaard periode (globaal half maart tot eind augustus). Geadviseerd wordt het groen zoveel mogelijk te behouden, of anders voor het broedseizoen te ruimen. Indien werkzaamheden binnen dit seizoen gepland zijn, wordt aanbevolen deze pas uit te voeren indien vooraf is vastgesteld dat er geen verstoring van broedvogels zal plaatsvinden.

Amfibieën

Geschikt water voor voortplanting, zeer belangrijk onderdeel van de leefomgeving van amfibieën, is in de nabijheid van het plangebied niet gevonden. Hierdoor is het onaannemelijk dat amfibieën in het gebied verblijven. Conclusie: de geplande ontwikkelingen in het plangebied hebben geen invloed op deze categorie dieren.

Vaatplanten

De aanwezige vaatplanten zijn niet beschermd en staan ontwikkelingen niet in de weg.

Overige beschermde soorten

Het plangebied is qua biotoop niet geschikt voor de in de Wet Natuurbescherming beschermde vlinders, libellen, insecten en overige ongewervelde. De literatuur maakt ook geen melding van waarnemingen hiervan in het gebied. Geplande ontwikkelingen hebben derhalve geen invloed op de categorie overige beschermde soorten.

CONCLUSIES

Uit deze biotooptoets is naar voren gekomen dat het onwaarschijnlijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijk leefgebied van beschermde soorten worden aangetast.

Wel dient met de plannen rekening gehouden te worden met een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Wet Natuurbescherming. Deze voorwaarden zijn altijd van toepassing:

- De zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

- De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet Natuurbescherming is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- Behoud van de elzenhaag, deze is van grote ecologische waarde voor vogels en insecten.
- Door behoud en uitbreiding van het groen langs de randen van het plangebied kan voor de sperwer het gebied nog beter gaan dienen als foerageergebied en wanneer de bomen ouder zijn mogelijk als broedgebied.
- Het planten van bomen en struiken voor vogels verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten. Het assortiment kan bestaan uit: meidoorn (30%); sleedoorn (30%); braam (30%); hondsroos(10%).
- In de nieuwbouw kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen en gierzwaluwen. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.
- Om amfibieën aan te trekken zou een amfibieënpool in het plan kunnen worden opgenomen. Door rekening te houden met enkele voorwaarden (zie de website van RAVON:
<http://www.ravon.nl/RAVON/Veelgestelde vragen/AanlegPoelen/tabid/257/Default.aspx>) kan de geplande vijver voor amfibieën geschikt gemaakt worden.

Tabel: Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten in het plangebied.

Soort(groep)	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing	Bijzonderheden/ opmerkingen
Grondgebonden zoogdieren	Ja	Nee	Nee	Zorgplicht voor de mol
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Geen soorten aanwezig
Vogels	Nee	Nee	Nee	Werk buiten het broedseizoen
Amfibieën en reptielen	Nee	Nee	Nee	Geen soorten aanwezig
Vaatplanten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig
Overige soorten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig

Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van het voorgaande dan kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groeten,
IDDS Milieu

De heer mr. R.F.M. Sluijs
(ecoloog)

LITERATUUR

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Limpens e.a. KNNV 1997

Bats of Britain and Europe, C. Dietz en A. Kiefer, Bloomsbury 2016

www.vleermuis.net, voor up-to-date kennis van vleermuizen

Brochure vleermuisvriendelijk bouwen: Landschapsbeheer Flevoland, Zoogdiervereniging en Tauw bv, 2011

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(Redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.

Stichting RAVON: www.ravon.nl

Soortenstandaarden RVO: www.rvo.nl

Nederlandse Oecologische *Flora*. Wilde planten en hun relaties. Weeda e.a. 1985-1994

Verspreidingsatlas planten. 13 mei 2014, <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>.

Sovon Vogelonderzoek Nederland: www.sovon.nl

Vereniging Vogelbescherming: www.vogelbescherming.nl

www.waarneming.nl, met betrekking tot relevante waarnemingen in het plangebied

www.telmee.nl, gegevens Nationale Databank Flora en Fauna

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Zoogdiervereniging 2016, S. Broekhuizen et al.